

TUNNIKAVA DOKUMENTAALFILMILE „GRETA PÕLVKOND”

FILMI ANDMED:

Režissöörid: Simon Kesller & Johan Boulanger

Aasta: 2020

Filmi pikkus: 53 min

Keeled: inglise, eesti

Link filmi laenutamiseks: <https://maailmakool.ee/toode/greta-polvkond/>

Nende nimed on Ridhima, Helena, Sixtine, Jamie, Marinel, Lilly, Melati, Elizabeth ja Nicole. Keeniast Ecuadorini, Prantsusmaalt Filipiinideni on nad asunud ambitsioonikasse ristsõtta kliimamuutuste vastu ning poliitilise ja korporatiivse maailma kliimaapaatia vastu. Streikidest kohtuteni, petitsioonidest rahvusvaheliste konverentsideni, teevad nad kõik endast oleneva, et peatada planeedi laastamine ning ehitada uusi ühiskondliku ja poliitilise elu vorme. Kes on need noored naised, kes oma tuleviku nimel võitlevad? Kuidas neist said kliimaaktivistid? Milliseid lootusi nad kannavad? Filmis põimuvad 9 noore naise portreed, vanuses 12–23, keda vaatamata kultuurilistele erinevustele ühendab üks ühine eesmärk: saavutada lõpuks kliima- ja sotsiaalne õiglus.

TUNNI EESMÄRK:

Õpilased omandavad teadmised kliimamuutustest ning sellega seotud alamteemadest. Õpilased arutlevad aktivismi ja kliimamuutuste üle ning mõistavad paremini üksikisiku panust ning süsteemsete muutuste tekitamist üle ühiskonnas, samuti mõistavad paremini ühendusi Eestis toimuva ning ülemaailmse kliimamuutuse vahel. Suureneb õpilaste vastutustunne ning tunnetus ülemaailmsest kodanikuaktivismist 21. sajandil.

VANUSEASTE:

III kooliaste, gümnaasium

LÕIMING:

geograafia
bioloogia
ühiskonnaõpetus
kodanikuõpetus
loodusõpetus
globaliseeriv maailm

FILMI TEEMAD:

kliimamuutused, prügi, plastik, aktivism, noored, kodanikuallumatus, puude istutamine, inimõigused, naiste õigused, põlisrahvaste õigused, suur korporatsioonide vastutus, misogüünia

TUNNI KESTUS:

90 min (45+45 min)

TUNNIKAVA ÕPETAJALE

EELHÄÄLESTUS:

Enne filmi vaatamist peaksid õpilased ära vaatama kaks lühikest animatsiooni, mis teema konteksti selgitavad. Kui võimalik, võiksid õpilased need ära vaadata kodus, et klassiruumis oleks rohkem aega arutamiseks. Kui see aga võimalik pole, vaadake animatsioone lihtsalt enne filmi, näpsates nii aruteluaega tunni lõpust veidi lühemaks.

Animatsioon „Tavalised kahtlusalused“ 1:30

https://www.youtube.com/watch?v=ObCztD_YOYU

Animatsioon „300 aastat fossiilkütuste ajalugu 300 sekundiga“ 5:37

<https://www.youtube.com/watch?v=xD9obOck5k>

VAADAKE FILMI:

53 min

PÄRAST FILMI VAATAMIST:

Soojendusharjutus (10–12 min):

Tunnikava lõpus oleva töölehe ülalosas on filmitegelased (nimed koos piltidega) ning allpool on välja toodud fakte, millega need aktivistid on silma paistnud (vt viimane lehekülge). Paljudest ei ole aga filmis juttu olnud. Õpilastel on 3 minutit, et enda (eel)arvamustele põhinedes üritada aktivistid ja faktid kokku viia. Tegemine on soojendusharjutusega, mis võiks olla kiiruse peale, et õpilastes võimalikult palju elevust tekitada. Selleks võib õpetaja näiteks panna klassiruumis muusika mängima ja üle muusika hüüda aja möödumise meeldetuletusi, viimaseid sekundeid valjult ette lugedes.

Kui aeg on otsas, loeb õpetaja õiged vastused ette ning küsib klassilt reaktsiooni – kes vastas õigesti, kes valesti? Mille järgi õpilased paare valisid?

Kui kõik vastused on üle kontrollitud, küsib õpetaja õpilastelt, kellega nendest aktivistidest nad ennast kõige rohkem samastavad? Kelle saavutused on neile kõige muljetavaldavam? Kas nad sooviksid, et ka nende kohta saaks midagi nende faktide sarnast öelda?

Näiteks – kas nad tahaksid pigem olla 18-aastaselt raamatu autorid või käia rokiraadios keskkonnasaadet tegemas? Kas nad pigem tahaksid kuulsuste (nt Prints Harry ja Meghan Markle) tähelepanu sotsiaalmeedias või sooviksid nad enda kohta öelda: „Ma olen maailma 100,000 prügütüki võrra puhtamaks teinud“?

MEELESPEA ÕPETAJALE:

Töölehe õiged vastused:

- Melati Wijsen – 1
- Elizabeth Wathuti – 2
- Sixtine Dano – 3
- Jamie Margolin – 4
- Helena Gualinga – 5
- Marinel Ubaldo – 6
- Ridhima Pandey – 7
- Lilly Platt – 8
- Nicole Becker – 9

Harjutus: mõttekaart kliimamuutustest (20–22 min)

Õpilased jaotuvad gruppidesse, igal grupil on suur tühi paber, millele nad hakkavad joonistama mõttekaarti (*mindmap*). Mõttekaardi keskel asub tuumteema: kliimamuutused. Õpilaste ülesanne on meenutada teemasid, millest filmis juttu on (allpool on õpetajale ka meelespea, mida ta saab õpilaste ergutamiseks kasutada) ning need värvilise markeriga mõttekaardile kanda. Aega on 8 minutit. Iga kirja pandud teema kohta lisada lühidalt näide selle kajastamisest filmis.

Kuidas teemad omavahel ühenduvad? Kas teemad kattuvad ühel või teisel moel – või on hoopis ühe probleemi kaks külge? Näiteks: statistiliselt kannatavad kliimamuutuste tõttu üle maailma naised rohkem kui mehed – samas kannatavad naisaktivistid misogüünsete rünnakute all ning poliitikud ei võta neid nende soo, välimuse või vanuse tõttu võrdsetena. Mõlemad teemad on seotud kliimamuutusega ning teineteisega.

Kui aeg on möödas, annab õpetaja igale grupile uut värvi markeri ning palub mõttekaardile lisada kliimamuutustega seonduvad teemad Eestis – nii kliimamuutuste mõju Eestile kui ka see, kuidas Eesti kliimamuutuseid põhjustab või kuidas saaks Eesti maailmale kliimamuutuste ennetamisel head eeskju näidata. Õpilased võivad alustada nii uusi mõttelõngasid kui jätkata neid teemasid, mis juba filmiarutelus üles kerkisid. Aega on 8 minutit.

Kui ka need mõtted on kirjas, annab õpetaja õpilastele kolmandat värvi markeri ning palub õpilastel ring ümber tõmmata kõikidele teemadele, mida õpilased ise saaksid mõjutada või muuta – kas oma igapäevakäitumisega või näidates üles kodanikuaktivismi. Aega on 4 minutit.

MEELESPEA ÕPETAJALE:

Filmis käsitletud teemasid:

- Metsade häving ning puude istutamine
- Plastprügi-uputus, koristusaktsioonid ja kilekottide keelustamine
- Suurkorporatsioonide osakaal kliimamuutuse põhjustamises ning nende õiguslik vastutusele võtmine
- Poliitikute passiivsus ja kodanikuallumatus (*civil disobedience*)
- Kliimamuutuste mõju naistele ja misogüünia naisaktivistide suunal
- Põlisrahvaste õigused ja keskkonnaprobleemid
- Erakordsete ilmastikunähtuste intensiivistumine kliimamuutuste tõttu
- Rahvusvahelised kokkulepped kliimamuutuste ennetamiseks – nende kasulikkus või kasutus
- Valeinfo levitamine ja teadlaste ignoreerimine

Kliimamuutuste mõjusid Eestis:

- Ekstreemsemad ilmastikuolud, nt põuad, üleujutused ja tormid.
- Püsiva lumikatte tugev vähenemine ning talvise keskmise temperatuuri tõus.
- Mõju inimeste tervisele: malbed talved soodustavad haigusvektorite (puugid, kirbud, sääsed) paljunemist ning suvised kuumalained tõstavad suremust; samuti võib langeda joogivee kvaliteet, mida mõjutavad nii põuased suved kui tulvaveed, mis kannavad edasi tervisele ohtlikke aineid.
- Aina soojem vesi halvendab Läänemere seisukorda veelgi, toetades nn surnud tsoonide teket ning näiteks sinivetikate vohamist.
- Kohalikud liigid ei ole muutuvate oludega harjunud ning nii võib ootamatult varajane kevad lüüa sassi nii lindude pesitsemise kui taimede õitsemise. Mõnele liigile – näiteks viigerhüljestele – võib aga külmade talvede kadumine saada saatuslikuks.

Rohkem infot: <http://www.kliimamuutused.ee/pohjused-ja-tagajarjed/tagajarjed/moju-naiteid-eestis>

Arutelu ja refleksioon (10–12min)

Iga grupp näitab oma mõttekaarti klassile ning valib sealt välja kõige olulisemad punktid esitlemiseks – igal grupil on aega 2 minutit. Pikem arutelu toimub iga grupiga osas, kus nad räägivad sellest, millele nad joone ümber tõmbasid ja miks. Õpetaja julgustab õpilasi näitama siirast huvi teiste mõtete vastu ning olema osavõtlikud; samuti on hea, kui õpetaja suudab tuua paralleele õpilaste räägitava ning filmis nähtud aktivistide vahel.

Kui kõik grupid on esitlemise lõpetanud, on aeg refleksiooniks. Iga õpilane valib allolevatest küsimustest vähemalt ühe (võib ka rohkem), mille ta kirjutab paberile ja lõpetab oma sõnadega. Järgneb lühike arutelu klassis, misjärel õpilased oma vastused õpetajale kirjalikult esitavad. Alternatiivina (kui aega tunni lõpus napib) võib refleksiooniülesande esitada ka koduse tööna, mida õpilased järgmise tunni alguses esitavad ning mille üle siis arutlevad.

- Kõige huvitavam tunnis käsitletud teema juures oli ...
- Kõige raskem osa loetud (kuulatud) materjalist on ...
- Kõige raskem osa minu jaoks ... / Minu jaoks jäi arusaamatuks ...
- Teemast aitas mul aru saada ...
- Tahan edasi uurida veel ...

1. Alustas 15-aastaselt koos oma õega näljastreiki, et saada poliitikute jutule – tänu sellele õnnestus ka filmis jutuks tulnud kampaania.

4. Avaldas 18-aastaselt aktivismi-teemalise käsiraamatu „Youth to Power: Your Voice and How to Use It“.

2. Teda on inspireerinud Nobeli rahupreemia laureaat Wangari Maathai ning Prints Harry ja Meghan Markle on teinud Instagrami postituse, kus nimetavad teda inspireerivaks nooreks kogukonnaaktivistiks

5. Teda kutsutakse „esimese ülestõusu tütreks“, sest ta lapsepõlv moodus perega keskkonnakaitse-streikidel käies.

3. Lisaks kodanikuallumatus-aktsioonide korraldamisele on ta kunstnik, kes on ka animeerinud kliimamuutuste-teemalise lühifilmi.

6. Kliimaõigluse-aktivistina tegutsemise ning kohtusaalivõitluste kõrvalt on ta ka omandanud sotsiaaltöötaja hariduse

9. Lisaks poliitika-koridorides tehtavale aktivismile on tal ka keskkonnateemaline raadiosaade ühel Argentiina rokikanalil.

7. Ta oli alles 9-aastane kui alustas oma esimese keskkonnateemalise kohtuasja India valitsuse vastu

8. On tänaseks päevaks loodusest üles korjanud ja ära sorteerinud üle 100,000 mahavisaatud prügitüki